

דרך הדי"ף

מחורתו של האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

מרתת כי תשא | גיליון 18 | י"ח באדר תשפ"ג

סעודה ראשונה

"סרו מהר מן הדרך אשר צייתם"

דבר לא טוב או קלקול שיש באדם לא מתחיל ברגע אלא זה התחיל כבר בקטנות

אנחנו מוצאים כאשר בני ישראל חטאו בחטא העגל, הקב"ה אומר למשה רבנו "לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים.. סרו מהר מן הדרך אשר צייתם" צריך להקשות מה הפירוש סרו מהר מן הדרך הרי אין מילים שכתובות סתם בתורה וכל מילה שכתובה יש לה משמעות גדולה ביותר, אם כך מה הפירוש של הדברים?

אלא אפשר לבאר ולומר על פי מה שאומרים לנו רבותינו הקדושים, התורה הקדושה אומרת לנו "ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף" (ויקרא כא, ט) בת כהן אם היא מתחילה לזנות חייבת מיתה, כי את אביה היא מחללת. צריך לשאול מה פירוש הלשון "כי תחל לזנות את אביה היא מחללת", היא כבר מבוגרת וגדולה אז מה אבא שלה קשור לזה?

וכך אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, מתי שרואים בן אדם שפתאום מתחיל לעשות דברים רעים צריך לדעת שהוא לא התחיל עכשיו לעשות רע, אלא כבר הרבה זמן לפני הוא התחיל לעשות רע, רק שלא ראו את זה ולא היה לו את האומץ לעשות את זה כלפי חוץ. מתי שרואים ילד שביום אחד מתחיל לגנוב ולשקר או לעשות מעשים לא טובים, זה לא התחיל היום אלא זה התחיל לפני הרבה זמן והוא רק הסתיר את זה.

אם רואים בת כהן שרק עכשיו התחילה לזנות, זה לא התחיל עכשיו אלא "את אביה היא מחללת" זה התחיל כבר בבית אביה כשהיא הייתה ילדה קטנה, שם התחיל הקלקול שלה, זה רק היה נסתר ולא ראו את זה.

אותו דבר בחטא העגל, אומר הקב"ה למשה רבנו "סרו מהר מן הדרך" החטא לא התחיל עכשיו, כי אם ברגע אחד סרו מן הדרך, זה סימן שהיו כבר מקולקלים לפני כן. אין מציאות שמהר זזים ומהר מתקלקלים ומאבדים את הכל, אלא את אביה היא מחללת זה מתחיל בצעירות ובקטנות, הקלקול מוסתר ומוחבא ופתאום הוא מתפרץ. הקלקול של בני ישראל זה רק נראה מהר, אבל הרבה זמן לפני כן היה קלקול בתוך בני ישראל.

לכן בן אדם צריך להיות ערני, כשמתחיל אצלו שורש פורה ראש ולענה, עוד כשהעבירה קטנה להמית את זה שלא יגדל. מתי שאדם רואה מידה רעה בתוכו, מהר ילחם בה ויעצור אותה כי זה יגיע לדברים הקשים ביותר.

וגם אצל ילדים, מתי שרואים שהילד מתחיל משהו קטן מיד לעצור את זה, כי מזה הוא ידרדר לדברים חמורים ביותר. מתי שכבר התחילה הבעיה הגדולה, היא התחילה עוד כשהיא הייתה קטנה וזה הזמן שבו צריך לעצור ולהילחם, למנוע מהאדם להתדרדר לדברים הלא טובים.

סרקו את הברקוד החדש והצטרפו לקבוצה של כבוד האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

המילים של האדם יש להן כוח ומשמעות גדולה שאדם יכול לשנות ולהפוך את החיים ואת העולם מצורה לצורה, מקצה לקצה. ה"מות וחיים ביד לשון" (משלי יח, כא), אפשר להגיד אותו דבר בצורה אחרת. אפשר להגיד אותו דבר במציאות אחרת. אנשים יכולים להגיד לשני דבר קשה ביותר אבל בצורה נוחה והשני יקבל את זה ויבין את זה ויהיה בזה טוב, ואפשר לבוא לאדם בדרכה ובצעקות ובצורה קשה ואדם ישבר ויהיה לו צער.

הרבה פעמים יותר טוב לקחת דבר ושתהיה בעיה אחת ולסיים, מאשר להשאיר בעיה שתישאר קטנה אבל מתמשכת לכל החיים. משה הוריד את הלוחות ושבר אותם וכך גמר את הבעיה. אם היה משאיר אותם למעלה ולא היה שובר, לא היה קורה כל מה שקרה עם הלוחות אבל היה קטרוג תמידי ומתמשך על עם ישראל. לכן משה רבנו עבד נאמן של הקב"ה ושליח נאמן של עם ישראל לקח את הלוחות ושבר אותם ובכך הציל את עם ישראל שלא יהיה קטרוג יומיומי על עם ישראל.

"וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר וַשְּׁנֵי לַחַת הַעֲדַת בְּיָדוֹ" טוב יותר להתמודד ולסיים בעיה גדולה מאשר להשאיר בעיה קטנה מתמשכת

אנחנו מוצאים כשעשו בני ישראל את העגל, הקב"ה אמר למשה "לָךְ יָרַד כִּי שָׁחַת עַמְּךָ.. סָרוּ מִהָרַךְ מִן הַדֶּרֶךְ" תרד מהר מהשמיים כי בני ישראל עשו עבירה ודבר לא טוב, לוקח משה רבנו את הלוחות ויורד איתם. נשאלת השאלה בני ישראל חטאו בעגל, בשביל מה להוריד את הלוחות ולשבור אותם, שמשה רבנו היה משאיר אותם בשמיים והיה יורד, מדוע משה רבנו היה צריך לרדת ולקחת את הלוחות הברית איתו לארץ, למה לא השאיר את הלוחות הברית בשמיים ויורד?

אלא חשבנו לבאר ולומר יסוד גדול, ידוע שהלוחות היו בדרגה גבוהה ביותר. היה את הלוח האבן ועל זה היה את הכתב, לוחות הברית היו כמו גוף והכתב היה נשמה. בני ישראל בזמן שקידשו את עצמם לפני מתן תורה, הביאו את המעלה של הלוחות האבן למעלה גדולה ביותר, כמו נשמה. הכתב היה נשמה, וגם האבן שהייתה כמו גוף התקדשה ונטהרה ונהייתה כמו נשמה.

אחרי שחטאו בחטא העגל, הורידו בני ישראל את המעלה והדרגה של הלוחות האבן מנשמה לגוף והאותיות נשארו נשמה. משה רבנו פחד פחד גדול שאם הוא ירד בלי לוחות הברית והם ישארו שם לנצח, כל עוד שהם ישארו בשמיים הם יהיו קטרוג על עם ישראל, שהנה לוחות הברית שהגיעו לדרגות גבוהות ביותר והקב"ה רצה לתת לעם ישראל את התורה ובני ישראל חטאו ופשעו ועשו את העגל ולא קיבלו את התורה, והלוחות היו נשאות כך בשמיים בתור קטרוג יומיומי.

לכן כדי שלא ישאר קטרוג בשמיים על עם ישראל, הוריד משה רבנו איתו את הלוחות ושבר אותם, עשה כל מה שאפשר שישארו למטה ורק לא לתת כוח למלאכי השרת שלא אוהבים את עם ישראל ויהיה להם קטרוג יומיומי על עם ישראל שלא קיבלו את הלוחות בגלל מעשה העגל. משה רבנו שבר את הלוחות וגרם כביכול רע, העיקר שלא יהיה רע תמידי למעלה על עם ישראל.

שורת הדין

כבוד הרב שמענו שכבוד הרב מדבר על החומרה של ביזוי תלמידי חכמים, אני מתעסק הרבה בצדקה ובהפצת התורה ותוך כדי עשייה לא שמתי לב ופגעתי באדם שהוא תלמיד חכם גדול ומחבר ספרים. אני בטוח שפגעתי בו ואני מרגיש שזה יפגע בכבודי אם אבקש ממנו סליחה. מה אני יכול לעשות כבוד הרב?

תשובה:

לבקש סליחה, מה הכבוד שלנו? אנחנו "עַפְרָא וְאַפְרָר" (בראשית יח, כז), כל לאחד.

אדם לא יחשוב על אף דבר, לפגוע, להיפגע ח"ו. אם יש מחשבה שפגעתם בתלמיד חכם, תלך לבקש סליחה, זה מסוכן.

"יִפְגַּע בְּכּוֹד שְׁלֹכְם", "וְנִפְשֵׁי כְּעַפְרָא לְכֹל תְּהִי", למה החול הוא נצחי, למה החול נשאר? כי דורכים עליו כל הזמן. דורכים עליו כל הזמן הוא ניצחי, דבר שדורכים עליו ונותן לדרך עליו, הוא נצחי. "וְנִפְשֵׁי כְּעַפְרָא לְכֹל תְּהִי", עפר הוא נצחי לכל הזמן.

"ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מקר"
אדם ששב בתשובה על חטא שעשה ואפילו החמור ביותר זה חג
לקב"ה

"ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים"
אדם חייב להיזהר בכבוד תלמידי חכמים ושלא יפגעו בסיבתו

אנחנו מוצאים בפרשת השבוע, בני ישראל עומדים על אהרן הכהן שיעשה להם את העגל ואהרן עומד ועושה לבני ישראל את העגל. צריך להקשות קושיה, איך אהרן הסכים לזה, אהרן היה צריך להתנגד זה המרד הגדול ביותר שבני ישראל עשו על הקב"ה, אהרן היה צריך לעמוד ולצעוק, למסור את חייו שלא לעשות את העגל אז איך אהרן מסכים לזה?

אלא רואים פה יסוד גדול, אהרן ידע שעם ישראל היו במצב רוחני חמור מאוד ואם הוא לא יעשה להם את העגל, עם ישראל יכולים לקום ולהרוג אותו, כמו שהרגו את חור שעמד והתנגד לעגל. אהרן הסכים לעשות את העגל ואמר מוטב לעשות את העגל ושלא יפגעו בתלמידי חכמים ויהרגו אותי, כי מתי שפוגעים בתלמידי חכמים אין דבר יותר קשה וחמור מפגיעה בתלמידי חכמים. כמה לימוד צריך ללמוד מזה שאדם צריך להיזהר זהירות גדולה ביותר בכבודם של תלמידי חכמים, מי שפוגע בתלמידי חכמים העונש שלו חמור ביותר.

הגמרא מספרת (עירובין סג.) שבאחד הימים בא רבי אלעזר בן שמעון בר יוחאי לאשתו אמא שלום ואמר לה שהתלמיד שלו שהיה התלמיד הכי טוב ימות השנה. שאלה אותו אמא שלום למה ימות השנה הרי הוא התלמיד הטוב ביותר שלו, ענה לה רבי אלעזר כי הוא הורה הלכה בפניו וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. אם כך צריך לראות דבר חמור ביותר, רבי אלעזר אומר על התלמיד הטוב ביותר שלו שימות השנה כי הורה הלכה בפניו. כמה אדם צריך להיזהר בכבוד תלמידי חכמים, כמה אדם צריך להיזהר שח"ו לא יפגע בתלמידי חכמים.

אהרן הכהן העדיף לעשות את העגל ושלא יגיעו למצב שיפגעו בו ויהרגו אותו, כי פגיעה בתלמידי חכמים זה הדבר החמור ביותר שאין לשער ואין לתאר את החורבן והנזק של הפגיעה בתלמידי חכמים. לכן צריך להקפיד בכבוד ת"ח ולשמור על כבודם בכל כוח אפשרי.

אבל יש קושיה גדולה, הגמרא אומרת (שבת קמט:): כל שחבירו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה, אם מישהו נענש בגללו אפילו שהוא צדיק לא יזכה לשבת במחיצתו של הקב"ה. אז צריך לשאול איך התיר רבי אלעזר שאותו תלמיד ימות ואיך מי שפוגע בתלמידי חכמים נענש, הרי אותו תלמיד חכם יענש בגללו ולא ישב במחיצתו של הקב"ה?

אלא התשובה היא כך, עם ישראל נמשלו ליונה ותלמידי החכמים נמשלו לכנפיים, אם פוגעים בכנפיים של היונה אין ליונה חיות, אין לה איך לשרוד ואין לה זכות קיום. התלמידי חכמים הם הכנפיים, אם פוגעים בכנפיים אין קיום לעם ישראל. לכן מי שפוגע בתלמידי חכמים נענש והתלמיד לא יענש כי התלמיד חכם הוא הכנפיים ששומר על עם ישראל וזה הכוח של עם ישראל לשרוד את כל הגלויות ואת כל הדברים הקשים ביותר. לכן האדם יקפיד בכל דבר קטן ביותר שלא יהיה ח"ו פגם בכבוד של תלמידי חכמים.

אולי עוד אפשר לדקדק בפרשה ולומר, אנחנו רואים שבאו עם ישראל לאהרן וביקשו ממנו לעשות להם אלוקים, אמרו בני ישראל "קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה ה'ה לז" והנמרא אומרת (שבת פט.) שהלך השטן והראה לבני ישראל את מיטתו של משה רבנו כביכול את ההלוויה של משה רבנו ושקוברים את משה רבנו, אמר השטן לבני ישראל שמה רבנו מת. אהרן ראה שהמצב של עם ישראל מתדרדר, אמר להם תביאו לי את כל הנזמים והתכשיטים של הנשים שלכם, חשב אהרן שהנשים לא ירצו לתת את התכשיטים ובני ישראל לא יביאו אותם, השטן ריקד וכל בני ישראל אספו את הזהב והתכשיטים והביאו לאהרן, אהרן זרק את הזהב והתכשיטים לאש וכך נוצר העגל.

אם נסתכל כשעשו את העגל אהרן אומר לבני ישראל "חג לה' מקר" אז חשבנו להקשות קושיה חזקה ביותר, היום הקשה ביותר בעולם שבני ישראל עושים את העבירה הקשה ביותר חטא העגל שהיא במשקל כמו של האכילה מעץ הדעת, עבירה שהקב"ה אומר עליה "ויביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" בכל צרה ובעיה שיש לאדם בכל דור, חלק מהצרה אדם נענש לכפר על חטא העגל. אדם שכואב לו הראש או השיניים, קצת מהכאב ראש או השיניים זה לכפר על חטא העגל. אדם הפסיד כסף הוא בצער, קצת מהצער זה לכפר על חטא העגל. מחטא העגל עד היום כל צער שיש לאדם עד היום קצת מהצער הזה כפרה על חטא העגל. אז עומד אהרן ואומר "חג לה' מקר", יש חורבן קשה בעולם זה יום של אבל, יום של צער וכאב, איך אהרן אומר לבני ישראל שמחר יום של חג?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, חז"ל אומרים (עי"ז ד:): לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שאם הרבה אנשים עשו ביחד עבירה, הם יוכלו להגיד השם לא ימחל ויסלח לנו, אז הקב"ה מראה לנו שאפילו בני ישראל שעשו את העבירה הגדולה של חטא העגל, גם על זה הקב"ה סלח. וכמו שחז"ל אומרים (שבת פח:): לנו על חטא העגל עלובה כלה מזנה בתוך חופתה, הקב"ה היה כמו בחתונה עם עם ישראל, ועם ישראל בחטא העגל היה כמו כלה שזינתה תחת החופה.

אם כך אהרן הסתכל ואמר, עם כל הרע שיש בעגל אנחנו לומדים שיש תשובה, בני ישראל עשו את העבירה הקשה ביותר חטא העגל ועם כל זה הקב"ה סולח. אהרן אומר עכשיו זה זמן של שפל, חורבן שאין כדוגמתו, אבל "חג לה' מקר", מחר כשמה רבנו ירד, יהיה תיקון וישובו בתשובה יהיה יום חג לה'. וכאן גם ילמדו בני ישראל יסוד גדול, שגם אם אדם עשה את העגל ואחר מכן עשה תשובה הקב"ה סולח גם על חטא כמו העגל, לכן זה החג הגדול שמחר אנשים יקומו ויתעוררו בתשובה זה יהיה חג גדול לקב"ה.

צריך לדעת יסוד גדול, כל שנה כשקוראים פרשת פרה אדומה "ונשלמה פרים שפתינו" (הושע יד, ג), כל יהודי יהיה בבית הכנסת וכשיקרא פרשה של פרה אדומה, יחשוב בדעתו כמו שזו פרה אדומה וזה מתקן ומכפר על חטא העגל. ומתי שזה מכפר על חטא העגל, התיקון של זה גדול מאד וכוחו גדול ביותר.

התיק. עם התיק הזה היו מוצאים אותי והיו מענישים אותי עונש חמור ביותר, היו מאשימים אותי בכל הגניבה ובכל הגזלה. הרבי לקח לי מטבע, נשאר שניים. מה קרה עם השניים האלה, השניים האלה הצילו אותי, שרק הפנים שלו, השטרות, וככה ניצתי ולא להסתבך ולא להיכנס לדברים חמורים וקשים ביותר.

יסוד גדול בחיים של האדם, מתי שהאדם רואה נזק, מתי שהאדם רואה שיצאה תקלה כביכול שמזיקה לו. אל תתעצב, אם זה בא מקדושה, בא מתורה, בא ממעשים טובים, טמון בפנים דבר גדול.

עכשיו אתה לא רואה, אותו אדם שהרבי לקח לו את המטבע הוא היה בצער גדול, הוא לא מבין למה, הוא לא הבין למה הקב"ה והרבי שלח לקחת לו את המטבע. אבל מה היה טמון בפנים, היה טמון בפנים שהוא ניצל ובזכות זה לא תפסו אותו ונשאר לו השפע ונשאר לו הברכה.

לכן אדם צריך לדעת יסוד גדול מתי שקשה לך, מתי שאתה רואה בעיה כביכול שיש לך, תדע אתה צריך לקבל את זה באהבה, אתה לא יודע מה טמון בפנים. "הַשֵּׁלֶךְ עַל ה' יִהְיֶה" (תהלים נה, כג) תשליך את הדברים על הקב"ה, מתי שהקב"ה רואה מה מתאים לך ומה טוב לך, זה מה שהוא יעשה לך.

מסופר על ה"נועם אלימלך" דבר מופלא שיש בזה מוסר גדול, פעם אחת היה איזה יהודי שהיה עני מרוד, לא היה לו כסף, לא היה לו פרנסה, לא היה לו כלום. שמע שיש רבי גדול, צדיק גדול, הוא הלך לבקש ממנו, יש לו לחתן את הבת, יש לו לחתן את הילדים, אין לו פרנסה.

הוא הלך לרבי בוכה, רבי תברך אותי, תושיע אותי, יש לי צער, יש לי דוחק, דוחק הפרנסה. העוני זה הדבר הקשה ביותר, הגמרא אומרת: רת בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנולתן, העניות זה הדבר הקשה ביותר. הגמרא אומרת, העניות מעבירה את האדם על דעת קונו, העניות זה הדבר הקשה ביותר. הגמרא אומרת, כמה אנשים נחשבים כמתים, מי שאין לו ילדים, מי שעיוור ומי שעני. אדם שהוא עני זה דבר שחמור ביותר, שנחשב כמת. זה דבר קשה ביותר עניות.

אז בא האדם לנועם אלימלך ואמר לו, רבי תברך אותי, יש לי עוני גדול, צריך לחתן ילדים, מה אני אעשה? אמר לו הנועם אלימלך, תיקח שלוש מטבעות של זהב ותלך לדרך. אותו אדם שמח, שלושה מטבעות זה מספיק לפרנסה של חודש אבל לא לחתן ילדים. בכל אופן היה לו שמחה בליבו הנה יש לי לפחות חודש לאכול. שם את הכסף בכיסו והלך לדרך שלו.

פתאום איך שנכנס ליער, לפני שהתחיל להתעמק בתוך היער, רץ אחריו הגבאי של הרב. אמר לו, הרב אמר שלקחת שלושה מטבעות, תחזיר לי מטבע אחד, רק שניים תשאיר בכיס. אותו אדם התעצב ואמר בליבו, עד שכבר מישוהו נתן לי כסף לאכול לחודש ימים, פתאום הא לוקח לי מטבע אחד. היה לי שלושה מטבעות, זה מספיק לחודש. פתאום לוקחים לי מטבע אחד, זה צער גדול, אבל בכל אופן המשך בדרך, היה מהרהר למה הרב ביקש חזרה מטבע אחד, מה קרה, נכנס לתוך היער, נכנס לתוך העבותות של היער.

פתאום הוא רואה כמה ילדים כפריים קטנים משחקים בתיק שני ראה תיק יקר ביותר. התקרב אליהם, אמר להם מה אתם עושים. אמרו לו, יש לנו פה תיק, אם אתה רוצה תתן לנו שלוש מטבעות של זהב, ניתן לך אותו. אמר להם, מה יש בתיק? פתחו את התיק, התיק היה מלא בשטרות של כסף.

הילדים האלה היו ילדים כפריים, לא ידעו מה זה שטרות של כסף. אמרו לו תיתן לנו שלושה מטבעות, תיקח את התיק עם הכסף. אותו אדם אמר יש לי רק שניים, אמר להם תקחו שניים. אמרו לו, לא, רק שלושה. בסוף אמרו לו תיקח את הפנים תמורת שניים, ואת התיק, לא ניתן לך כי חסר לך מטבע.

הסכים, פנים התיק זה כסף, זה שטרות, זה סכום גדול, היו ילדים כפריים שאף פעם לא ראו שטר של כסף. לקחו את התיק הריק, לקחו ממנו שני מטבעות נתנו לו את כל הכסף. אותו אדם שמח, החביא את זה בכל הכיסים, בתיק שלו, כסף שמספיק לו לחתן הילדים והבנים ועושר גדול ביותר יש בתיק הזה.

עמד אותו אדם ואמר, אני אסתכל מרחוק ואראה מה קורה. פתאום הוא רואה את הילדים רבים, את התיק גנבנו, ימצאו אותנו עם התיק יאשימו אותנו. מה נעשה, רבו ורבו, התווכחו, החליטו לשלוח את התיק. לקחו עצים עשו מדורה שמו את התיק בתוך המדורה ואותו אדם מרחוק רואה פתאום פרש על סוס בא במהירות גדולה תופס אותם, זה בעל התיק, איש עשיר, מכה אותם, לוקח אותם למשטרה, מצער אותם, אומר גנבתם את כספי, סכום עצום.

אותו אדם ישב והתבונן ואמר, הרבי נתן לי שלושה מטבעות, אם היה לי שלושה מטבעות בכיס הייתי לוקח את הכסף ואת

